

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури

Теоретико-правові основи освіти

Методичні вказівки
та завдання
до контрольних робіт та практичних занять для студентів
спеціальності 015 «Професійна освіта»

Київ 2018

УДК (67.99.17): 930.25

ББК 8.12

Т 33

Укладач А.М.Савченко, старш. викладач

Рецензент О.М. Щербакова, старш. викладач

Відповідальний за випуск О.С. Волошкіна, д-р техн. наук,
професор

*Затверджено на засіданні кафедри охорони праці та
навколишнього середовища, протокол № 6 від 1 лютого 2018 року.*

Теоретико-правові основи освіти: методичні вказівки та завдання
Т 33 до контрольних робіт та практичних занять /уклад. А.М. Савченко. –
К. КНУБА, 2018. – 16 с.

Викладено методичні рекомендації та завдання для контрольних
робіт та практичних занять з дисципліни «Теоретико-правові основи
освіти».

Призначено для студентів: спеціальності 015 «Професійна
освіта».

Загальні положення

Завдання побудови в Україні громадянського суспільства і правової держави вимагають від майбутніх фахівців високого рівня правової свідомості й правової культури. Від цього залежатиме не тільки належне, у рамках вимог закону, виконання ними функціональних обов'язків, але й можливість успішного захисту своїх законних прав та інтересів. Знання з дисципліни повинні сприяти розвитку правового мислення, виробленню уміння орієнтуватися в чинному законодавстві, правильному застосуванню правових норм до конкретних відносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні положення таких нормативно-правових актів як Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», та ін.;
- основні положення груп нормативно-правових актів щодо акредитації та ліцензування закладів освіти та освітніх послуг;
- особливості найму та звільнення працівників у галузі освіти;
- основні положення щодо прав та обов'язків осіб, на яких спрямована діяльність закладів освіти;

вміти:

- належним чином застосовувати у практичній діяльності юридичні терміни «освітньо-кваліфікаційний рівень», «освітній рівень», «науково-педагогічний працівник», «базова вища освіта», «повна вища освіта», тощо;
 - провести правовий аналіз нормативно-правових актів, які регулюють відносини в сфері освіти;
 - аналізувати практичну діяльність фахівців та посадових осіб закладів освіти з точки зору належного застосування правових норм у повсякденній професійній діяльності;
- володіти навичкою класифікації нормативно-правових актів в освітній сфері різних рівнів.

Вивчення дисципліни розраховано на один навчальний семестр та заплановано на 1 курсі, у 1 семестрі.

Загальна кількість годин, обсяг роботи студентів, види робіт і форма контролю наведені в табл.1.

Таблиця 1

Характеристика навчальної дисципліни								
Види навчальної роботи	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Рік підготовки 1				Рік підготовки 1			
	Семестр 1				Семестр 1			
	1	2	3	4	5	6	7	8
Лекції (год)	16							
Семінарські заняття (год)	10							
Самостійна робота (год)	34							
Індивідуальна робота (год)								
Індивідуальне завдання (к-сть)	1							
Вид контролю	залік							
Усього (год)	60							

Зміст практичних (семінарських) занять

Зміст практичних (семінарських) занять наведено в табл. 2.

Таблиця 2

№	Зміст практичних занять	Кількість год.	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема: Історія розвитку освіти в Україні. 1. Розвиток освіти в часи Київської Русі. 2. Становище освіти на українських землях у складі Литовсько-Руського князівства та Речі Посполитої. 3. Зміни в освіті на українських землях у складі Російської імперії. 4. Система освіти в часи Радянського Союзу. 5. Сучасний стан освіти в Україні	2	
2	Тема: Болонська і Лісабонська декларації. 1. Болонська декларація: основні положення. 2. Лісабонська декларація: основні положення. 3. Значення для України впровадження положень Болонської декларації	2	
3	Тема: Правовий статус навчального закладу. 1. Навчальний заклад: поняття, види, форми, типи, акредитаційні рівні. 2. Правовий статус навчальних закладів та його складові. 3. Особливості правового статусу приватного ВНЗ. 4. Порядок реєстрації навчального закладу	2	

Закінчення табл. 2

№	Зміст практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
4	Тема: Соціальні гарантії педагогічних працівників. 1. Правовий статус педагогічних працівників: порядок набуття. 2. Основні права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників. 3. Атестація педагогічних працівників	2	
5	Тема: Освіта в інших державах. 1. Освіта в США. 2. Освіта в Канаді. 3. Освіта в Польщі. 4. Освіта у Великобританії. 5. Освіта в Німеччині	2	
Разом		10	

Зміст самостійної роботи студентів

Зміст самостійної роботи студентів наведено в табл.3.

Таблиця 3

№ пор.	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість год.	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Загальна характеристика джерел освітнього права	2	
2	Загальна характеристика системи освіти в Україні	4	
3	Міжнародно-правові стандарти у сфері освіти	4	
4	Правовий статус учасників освітнього процесу	4	
5	Правовий статус навчального закладу	4	
6	Нормативно-правове регулювання навчально-виховного процесу та педагогічних відносин	8	
7	Засади правового регулювання коміторних правовідносин, суміжних з педагогічними правовідносинами	4	
8	Основи освітнього законодавства зарубіжних країн	4	
Разом		34	

Завдання до контрольних робіт (рефератів)

Індивідуальне завдання передбачено у формі реферату як ґрунтовний і самостійний аналіз зроблених теоретичних та практичних завдань курсу. Варіанти завдань наведено в табл. 4.

Таблиця 4

№ пор.	Тема роботи
1	Загальна характеристика освітнього права
2	Загальна характеристика системи освіти в Україні
3	Міжнародно-правові стандарти у сфері освіти
4	Правовий статус учасників освітнього процесу
5	Правовий статус навчального закладу
6	Нормативно-правове регулювання навчально-виховного процесу та педагогічних відносин
7	Засади правового регулювання коміторних правовідносин, суміжних з педагогічними правовідносинами
8	Основи освітнього законодавства зарубіжних країн
9	Історія розвитку освіти в Україні
10	Болонська і Лісабонська декларації
11	Правовий статус вищого навчального закладу
12	Соціальні гарантії педагогічних працівників
13	Освіта в державах-сусідах
14	Історія створення і розвитку КНУБА
15	Вища освіта в Європі
16	Особливості вищої освіти в США
17	Студентське самоврядування. Історія і сучасність
18	Запровадження новітніх методів навчання. Сучасний стан освіти в Україні
19	Вища освіта в умовах інтеграції
20	Проблеми освіти сьогодні в Україні і світі

Методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять

- Готуючись до практичного заняття, студент має розглянути всі винесені на практичне заняття питання.
- При підготовці в першу чергу слід використовувати нормативно-правові акти, а підручники використовувати лише як додаток.
- Студент у письмовій формі в зошиті у стислому вигляді (розгорнутий план) готує відповідь на всі запитання.
- Оцінка студента залежить від наявних у нього теоретичних знань та вміння застосовувати законодавство у сфері освіти.

Методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт (рефератів)

- Контрольні роботи виконуємо на аркушах формату А-4 (дозволяється друкований та написаний від руки текст).
- Друкуючи роботу використовуємо шрифт розміром 13-14 пт. Arial або 15 - 16пт. Times New Roman, міжрядковий інтервал 1,2.
- Об'єм роботи в друкованому вигляді 12-25 сторінок.
- Робота має містити: титульну сторінку, зміст роботи, передмову, викладені теоретичні питання, висновки та список використаної літератури.
- Зразок правильно оформленої титульної сторінки наведено в дод. № 1.
- Нумерація сторінок встановлюється в правому нижньому куті аркуша і починається зі сторінки № 2, на якій розміщено зміст роботи. Титульний лист є сторінкою № 1, на якій номер не ставиться.
- Зміст роботи – це перелік заголовків, рубрик, завдань. Заголовки змісту повинні повторювати заголовки в тексті. Скорочувати або давати їх в іншій редакції не дозволяється. До змісту слід вводити всі заголовки роботи за винятком підзаголовків. Усі заголовки у змісті починаються з великої літери без крапки в кінці. Останнє слово в заголовку з'єднується крапками з відповідним номером сторінки у правому стовпчику змісту. Зразок правильно оформленої сторінки «Зміст роботи» поданий у дод. № 2.
- Передмова – вступна стаття до роботи, яка містить відомості про роботу. Завдання передмови – розкрити значення теми, що розглядається в роботі, охарактеризувати джерела, що стали основою роботи, пояснити актуальність розглядуваної теми.
- Висновки – заключна частина роботи. Вони мають вміщувати підсумкові тези, а також вказуються питання, що не були розглянуті в роботі, але безпосередньо стосуються тематики роботи.

- Список використаної літератури складається з двох частин. Перша частина перераховує нормативно-правові акти (кодекси, закони, постанови тощо), використані при виконанні контрольної роботи. Друга частина – додаткова література (статті, підручники тощо). Кожне джерело йде під окремим порядковим номером. Слід також вказати рік (дату) видання. Зразок оформлення сторінки «Список використаної літератури» викладено в дод. №3.

Засоби для проведення поточних, модульного та підсумкового контролю

- Експрес-контроль проводиться на лекції за матеріалом попередньої лекції. Тривалість контрольної – 5-7 хв. Під час відповіді не можна користуватися ніякими додатковими матеріалами. Студент повинен стисло відповісти на поставлене питання, за варіантом. Передбачається по кожній темі 2-4 варіанти. Питання формулюються відповідно до назви окремого параграфа теми попередньої лекції. Ціль проведення експрес-контролю: – привчити студента регулярно та планомірно працювати з конспектом лекції та рекомендованою літературою; – фіксація факту присутності (чи відсутності) студента на занятті.
- Опрацювання теми практичного заняття має на увазі розв’язування студентом задачі, що розглядається на практичному занятті, за індивідуальним варіантом (ІЗ). Ціль проведення опрацювання – вироблення у студента навичок рішення практичних задач з правового регулювання захисту прав споживачів.
- Модульний контроль проводиться на ІРК у формі захисту роботи з індивідуального завдання. Тривалість проведення контролю – 2 год. Ціль проведення модульного контролю – оцінювання ступеня володіння студентом вивченим матеріалом.
- Підсумковий контроль – залік проводиться в позааудиторний час у формі співбесіди за тематикою дисципліни. Критерії оцінки наведені в табл. 5. Від заліку звільняються студенти, які за результатом модульного контролю отримали оцінки «відмінно» або «добре», якщо вони згодні на зарахування цих оцінок як результатів підсумкового контролю.

Шкала оцінювання

Шкала оцінювання наведено в табл. 5.

Таблиця 5

За рейтинговою шкалою, оцінка	За національною шкалою, оцінка	За шкалою ECTS	
		Оцінка	Визначення
90-100 (відмінно, зараховано)	(відмінно, зараховано)	A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок
82-89 (дуже добре, зараховано)	(добре, зараховано)	B	Дуже добре – вище середнього рівня, з кількома помилками
74-81 (добре, зараховано)	(добре, зараховано)	C	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю недоліків
64-73 (задовільно, зараховано)	(задовільно, зараховано)	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків
35-59 (достатньо, зараховано)	(задовільно зараховано)	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
1-3(не задовільно, не зараховано)	(незадовільно, не зараховано)	FX	Незадовільно – з можливістю повторного складання
Не атестовано	Не допущений	F	Незадовільно – з обов'язковим повтором

Питання для самоконтролю

1. Історичний розвиток права на освіту в Україні.
2. Загальна характеристика джерел освітнього права.
3. Гарантії права на освіту та принципи освітнього права.
4. Управління закладами освіти.
5. Системні та структурні елементи освіти.
6. Форми здобуття освіти в Україні.
7. Проблема формування соціальних стандартів освіти.
8. Правовий статус ВНЗ в Україні.
9. Принципи освіти в Україні.
10. Болонська декларація.
11. Соціальні гарантії науково-педагогічних працівників.
12. Вимоги до кадрового забезпечення ВНЗ.
13. Міжнародно-правові стандарти у сфері освіти.
14. Правовий статус учасників освітнього процесу.
15. Правовий статус навчальних закладів та його складові.

16. Навчальний заклад: поняття, види, форми, типи, акредитаційні рівні.
17. Особливості правового статусу приватного ВНЗ.
18. Порядок реєстрації навчального закладу.
19. Основні права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників.
20. Атестація педагогічних працівників.
21. Стандарти вищої освіти в Україні.
22. Право на вищу освіту в Україні.
23. Рівні вищої освіти в Україні.
24. Ступені вищої освіти в Україні.
25. Атестація здобувачів вищої освіти.
26. Документи про вищу освіту (наукові ступені).
27. Єдина державна електронна база з питань освіти.
28. Система забезпечення якості вищої освіти.
29. Статус Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.
30. Ліцензування освітньої діяльності.
31. Акредитація освітньої програми.
32. Типи закладів вищої освіти.
33. Структура закладу вищої освіти.
34. Вчена рада ВНЗ.
35. Студентське самоврядування.

Методичне забезпечення

1. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: навч. посібник. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

Рекомендована література

Базова

1. Конституція України від 28.06.96. – К.: Преса України, 1997.
2. Кодекси України:
 - 2.1. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 (зі змінами та доповненнями).
 - 2.2. Цивільний кодекс від 16.01.03 (зі змінами та доповненнями).
3. Закони України:
 - 3.1. «Про освіту» від 05.09.2017, № 2145-VIII.
 - 3.2. «Про дошкільну освіту» від 11.03.01 (зі змінами та доповненнями).

- 3.3. «Про загальну середню освіту» від 13.05.99 (зі змінами та доповненнями).
- 3.4. «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 (зі змінами та доповненнями).
- 3.5. «Про професійно-технічну освіту» №103/98-ВР, зі змінами від 19 грудня 2006 р
- 3.6. «Про вищу освіту» від 01.07.2014, № 1556-VII.
- 3.7. «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13.12.94 (зі змінами та доповненнями).
- 3.8. «Про охорону праці» від 14.10.92 (зі змінами та доповненнями).
- 3.9. «Про авторське та суміжні права» від 23.12.93 (зі змінами та доповненнями).
- 3.10. «Про відпуски» від 15.04.96 (зі змінами та доповненнями).
4. Постанови Кабінету Міністрів:
 - 4.1. «Про в порядкування застосування контрактної форми трудового договору» від 19.03.93 (зі змінами та доповненнями).
 - 4.2. «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватись державними закладами освіти» від 20.01.97, № 38.
 - 4.3. «Порядок надання щорічної основної відпустки тривалістю 56 календарних днів керівникам, педагогічним, науково-педагогічним працівникам освіти та науки» від 14.04.97, № 346.
 - 4.4. «Умови, тривалість, порядок надання та оплата творчих відпусток» від 19.01.98, № 45.
 - 4.5. «Перелік закладів та установ освіти і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років» від 04.11.93, № 909; 26.09.02 № 1436.
 - 4.6. «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників» від 14.06.2000 „963; 06.04.01, № 432.
 - 4.7. «Про державну реєстрацію авторського права та договорів, які стосуються права автора на твір» від 27.12.01, № 1756.
 - 4.8. «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів та коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 30.08.02, № 1298.
 - 4.9. «Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань працівників» від 26.04.03, № 632.
5. Накази Міністерств і відомств:

- 5.1. «Про затвердження Порядку надання платних послуг державними закладами освіти»: Наказ МОН, Мінфіну, Мінекономіки від 27.10.97, № 383/239/191.
- 5.2. «Про затвердження Типового договору про надання освітніх послуг навчальними закладами» від 11.03.02 № 183.
- 5.3. «Положення про атестацію педагогічних працівників» від 20.08.93, №310 (зі змінами та доповненнями).
- 5.4. «Порядок атестації науково-педагогічних працівників щодо присвоєння вчених звань професора та доцента» від 15.10.92, №153 (зі змінами та доповненнями).
- 5.5. «Положення про порядок наймання та звільнення працівників закладів освіти, що є в загальнодержавній власності» від 05.08.93, №293.
- 5.6. «Про затвердження Норм часу для розрахунку та обліку навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи у ВНЗ I-II р.а.» від 13.03.98, №103; 07.08.02, №450.
- 5.7. «Про затвердження Норм часу для розрахунку та обліку навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи у ВНЗ III-IV р.а.» від 07.06.96, №195; 07.08.02, №450.
- 5.8. «Про роботу відокремлених структурних підрозділів ВНЗ» від 23.05.02, №5/2-4.
- 5.9. «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання» від 20.12.02, №732; 05.02.03, №61.
- 5.10. «Про затвердження Примірного статуту вищого навчального закладу» від 05.02.03, №60.
- 5.11. «Про розподіл квот для одержувачів пільгових державних кредитів для здобуття вищої освіти» (із змінами та доповненнями).
- 5.12. «Про затвердження Порядку та умов надання платних послуг бюджетними науковими установами» від 01.12.03, №798/657/351.
- 5.13. «Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти» від 24.12.03, №847.
- 5.14. «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 21.01.04 №40.

Додаткова

1. Освітнє право: навч. посіб. для студ. гуманітарних ВНЗ/ [авт. кол.: В.В. Астахов, К.В. Астахова (мол.), О.Л. Войно-Данчишина та ін.]; за заг. ред. В.В. Астахова; Нар. укр. акад.; Міжнар. фонд «Відродження». – Х.: Вид-во НУА, 2011. – 144 с.

2. Європейське освітнє право: навч. посіб. / О.М. Байталюк, М.В. Ворон. – К.: Видавничий дїм «Плеяда», 2010. – 59 с.
3. Основи освітнього права та правове регулювання діяльності навчальних закладів в Україні: навч. посіб. / О.М. Байталюк, О.Б. Німко. –К.: Видавничий дїм «Плеяди», 2010. –71 с.
4. Права дітей та підлітків: навч. посіб. / О.М. Байталюк, О.Б. Німко. – К.: Видавничий дїм «Плеяди», 2010. – 52 с.
5. Цивільно-правові договори у сфері освіти: навч. посіб. / Н.О. Давидова, М.В. Ворон. –К.: Видавничий дїм «Плеяди», 2010. – 54 с.
6. Основи трудового права для керівника навчального закладу: навч. посіб. / Н.О. Давидова, М.В. Ворон. К.: Видавничий дїм «Плеяди», 2010. – 48 с.
7. Правові основи діяльності вищих навчальних закладів: навч. посіб. / О.М. Стороженко, О.Б. Німко. – К.: Видавничий дїм «Плеяди», 2010. – 50 с.
8. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / О.М. Стороженко, О.Б. Німко. К.: Видавничий дїм «Плеяди», 2010. – 63 с.
9. Правові основи управління освітньою діяльністю: навч. посіб. / О.М. Стороженко, О.Б. Німко. – К.: Видавничий дїм «Плеяди», 2010. – 55 с.
10. Розвиток сучасної університетської освіти країн Західної Європи: монографія / А.В. Ржевська; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». –Луганськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011. – 356 с.
11. Вища освіта України: ліцензування та акредитація: Аналіт. дослідж. / Т.В. Фініков, О.І. Шаров. – К.: Навч.-метод. Центр «Консорціум із удоскон. Менеджмент-освіти в Україні», 2003. – 68 с.
12. Орленко В., Орленко Л. Формирование права на образование в Украине // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2005. – №3.–С.5–13.
13. Приватна вища школа України на шляху інновацій: монографія / за ред. В.П. Андрущенко, Б.І. Корольова. – Х., 2005. – 229 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. rada.gov.ua
3. ovu.com.ua

Зразок сторінки «Зміст роботи»

ЗМІСТ РОБОТИ

Передмова.....	3- 4
1. Освіта в Європі	5- 8
2. Принципи освіти	9 – 14
Висновки.....	15- 17
Список використаної літератури.....	18- 20

Зразок титульної сторінки контрольної роботи (реферату)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

Кафедра охорони праці та навколишнього середовища

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни «Теоретико-правові основи освіти»

Варіант № 1

Виконав студент 11 групи ПНК
Факультету автоматизації і
інформаційних технологій
Авраменко Микола Миколайович

Перевірила ст. викладач Савченко А.М.

Київ 2018

Зразок «Список використаної літератури»

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.– Ст. 141.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 № 1556-VII

Додаткова література:

1. Цивільно-правові договори в сфері освіти: навч. посіб. / Н.О. Давидова, М.В. Ворон. – К.: Видавничий дім «Плеяди», 2010.– 54 с.
2. Основи трудового права для керівника навчального закладу: навч. посіб. / Н.О. Давидова, М.В. Ворон. К.: Видавничий дім «Плеяди», 2010. – 48с.
3. Правові основи діяльності вищих навчальних закладів: навч. посіб. / О.М. Стороженко, О.Б. Німко. – К.: Видавничий дім «Плеяди», 2010. – 50 с.

Навчально-методичне видання

Теоретико-правові основи освіти

Методичні вказівки

та завдання

до контрольних робіт та практичних занять для студентів
спеціальності 015 «Професійна освіта»

Укладач **САВЧЕНКО** Антоніна Михайлівна

Комп'ютерне верстання *А.П. Морозюк*

Підписано до друку Формат 60 × 84 ^{1/16}

Ум. друк. арк. 0,93 Обл.-вид. арк. 1,0

Електронний документ. Вид. № 46/III-18

Видавець і виготовлювач

Київський національний університет будівництва і архітектури

Повітрофлотський проспект, 31, Київ, Україна, 03680

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002 р.

